

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA

NACRT

ZAKON
O POREZU NA DOHODAK

Sarajevo, juli 2007. godine

ZAKON O POREZU NA DOHODAK

I - OSNOVNE ODREDBE

1. Opće odredbe

Član 1.

(1) Ovim zakonom propisuje se način utvrđivanja i plaćanja poreza na dohodak fizičkih lica u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

(2) Pripadnost prihoda od poreza na dohodak fizičkih lica utvrđuje se prema posebnim propisima.

2. Porezni obveznik

Član 2.

(1) Obveznik poreza na dohodak je rezident Federacije i nerezident koji ostvaruje dohodak, i to:

- 1) rezident koji ostvaruje dohodak na teritoriji Federacije i izvan teritorije Federacije,
- 2) nerezident koji obavlja samostalnu djelatnost putem stalnog mjesta poslovanja na teritoriji Federacije,
- 3) nerezident koji obavlja nesamostalnu djelatnost na teritoriji Federacije,
- 4) nerezident koji ostvaruje prihod na teritoriji Federacije od pokretne i nepokretne imovine, autorskih prava, patenata, licenci, ulaganja kapitala, ili bilo koje druge djelatnosti koja rezultira ostvarenjem prihoda koji je oporeziv po ovom zakonu.

(2) Kada više fizičkih lica zajednički ostvaruje dohodak porezni obveznik je svako fizičko lice posebno i to za udio koji ostvari u tako ostvarenom dohotku.

(3) Rezidentom Federacije u smislu ovog zakona smatra se:

- 1) fizičko lice koje ima prebivalište na teritoriji Federacije,
- 2) fizičko lice koje na teritoriji Federacije neprekidno ili sa prekidima boravi 183 ili više dana u bilo kojem poreznom periodu.

(4) Nerezidentom u smislu ovog zakona smatra se fizičko lice koje na teritoriji Federacije boravi manje od 183 dana.

(5) Pod stalnim mjestom poslovanja podrazumijeva se mjesto gdje je djelatnost registrovana.

3. Fizička lica koja ne podliježu oporezivanju

Član 3.

(1) Obavezi obračunavanja i plaćanja poreza na dohodak ne podliježu slijedeća fizička lica koja imaju prebivalište na teritoriji Federacije:

- 1) šefovi stranih diplomatskih misija,
- 2) osoblje stranih diplomatskih misija i članovi njihovih domaćinstava, ukoliko nisu državljani Bosne i Hercegovine,
- 3) šefovi stranih konzulata i konzularni funkcioneri ovlašteni da obavljaju konzularne funkcije i članovi njihovih domaćinstava ukoliko nisu državljani Bosne i Hercegovine,
- 4) funkcioneri i stručnjaci programa za tehničku pomoć Organizacije Ujedinjenih Nacija i njenih specijaliziranih agencija, ukoliko nisu državljani Bosne i Hercegovine,
- 5) profesionalni konzuli, pripadnici konzulata i osoblje konzulata, ako su ta lica pripadnici države koja ih je odaslala,
- 6) počasni konzuli stranih država za primanja koja dobijaju od države koja ih je imenovala za obavljanje konzularnih funkcija, ako nisu državljani Bosne i Hercegovine,
- 7) fizička lica koja rade kao poslugi u stranim diplomatskim i konzularnim predstavništvima i međunarodnim organizacijama, ukoliko nisu državljani Bosne i Hercegovine, i to

na dohodak koji ostvare od svoje države ili međunarodne organizacije po osnovu plaće i drugih nadoknada za svoju diplomatsku, konzularnu i druge aktivnosti.

(2) Oporezivanju ne podliježu fizička lica – rezidenti Federacije koja se nalaze u radnom odnosu sa Uredom Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu (Office of High Representative - OHR).

4. Predmet oporezivanja

Član 4.

Porezom na dohodak oporezuju se dohoci koje porezni obveznik ostvari:

- 1) od nesamostalne djelatnosti,
- 2) od samostalne djelatnosti,
- 3) od imovine i imovinskih prava,
- 4) od ulaganja kapitala i
- 5) od učešća u nagradnim igrama i igrama na sreću.

5. Prihodi koji se ne smatraju dohotkom

Član 5.

Prihodi koji se, u smislu ovog zakona, ne smatraju dohotkom su:

- 1) prihodi po osnovu učešća u raspodjeli dobiti privrednih društava (dividende ili udjeli),
- 2) penzija rezidenta, bilo da je stečena u inostranstvu ili u Bosni i Hercegovini,
- 3) pomoći i druga primanja ostvarena po osnovu posebnih propisa o pravima ratnih vojnih invalida i civilnih žrtava rata, osim plaće,
- 4) socijalne pomoći,
- 5) dječiji dodatak i novčana sredstava za opremu novorođenog djeteta,
- 6) nasljedstva i pokloni, na koje se porez plaća po drugim federalnim ili kantonalnim propisima
- 7) prihodi od prodaje imovine koja je korištena u lične svrhe,
- 8) nadoknada štete u slučaju elementarnih nepogoda,
- 9) osiguranje ili druga naknada štete načinjene na imovini, u iznosu koji je upotrebljen za zamjenu ili popravku oštećene imovine,
- 10) nagrade osvojene odnosno dobijene za pokazano znanje u kvizovima i drugim sličnim takmičenjima,
- 11) prihodi zaposlenika po osnovu naknada, pomoći i/ili nagrada, isplaćeni od strane poslodavca za jedan porezni period, najviše do iznosa utvrđenog posebnim propisom (zakonom, uredbom, kolektivnim ugovorom i dr) .
- 12) nagrade za izuzetna dostignuća u oblasti obrazovanja, kulture, nauke i dr. koje dodjeljuju državni organi povodom obilježavanja značajnih datuma.

6. Prihodi na koje se ne plaća porez na dohodak

Član 6.

Porez na dohodak ne plaća se na:

- 1) prihode po osnovu naknada za vrijeme nezaposlenosti i spriječenosti za rad koji su isplaćeni na teret vanbudžetskog fonda,
- 2) prihode invalidnih lica koja su zaposlena u privrednom društvu, ustanovi ili radionici za radno i profesionalno osposobljavanje i rehabilitaciju invalida,
- 3) prihode po osnovu naknada za tjelesna oštećenja, umanjenu radnu sposobnost i naknada za pretrpljene neimovinske štete,
- 4) prihode po osnovu naknada šteta zaposlenicima po osnovu posljedica nesreće na radu,
- 5) prihode po osnovu nagrada članovima Akademije nauka i umjetnosti, i nagrada za tehničko-tehnološke inovacije,
- 6) naknade osuđenim licima za vrijeme odsluženja kazne u vaspitno-popravnim odnosno kazneno-popravnim ustanovama,
- 7) prihode po osnovu stipendija učenika i studenata na redovnom školovanju,
- 8) prihode koje ostvare učenici i studenti preko učeničkih i studentskih zadruga u toku jedne kalendarske godine, do iznosa 4 prosječne plaće zaposlenih u Federaciji, prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku,

- 9) nagrade učenicima i studentima osvojene na takmičenjima u okviru obrazovnog sistema i organizovanim školskim i visokoškolskim takmičenjima,
- 10) naknade plaća isplaćene licima za vrijeme trajanja prekida posla za koji zaposlenik nije kriv,
- 11) prihode po osnovu kamate na štednju u bankama, štedionicama i štedno-kreditnim zadrugama, bankovnim računima (žiro-račun, devizni računi, i dr.) i kamate na državne obveznice.

7. Osnovica poreza na dohodak

Član 7.

(1) Osnovicu poreza na dohodak rezidenta predstavlja razlika između ukupnih oporezivih prihoda stečenih u jednom poreznom periodu i ukupnih odbitaka koji se mogu priznati u vezi sticanja tog prihoda (preneseni gubitak, rashodi nužni za sticanje tog prihoda i lični odbitak).

(2) Osnovicu poreza na dohodak nerezidenta iz člana 2. stav 1. tač. 3. i 4. ovog zakona, predstavlja isplaćeni dohodak.

8. Porezni period

Član 8.

(1) Porez na dohodak utvrđuje se i plaća za kalendarsku godinu (u daljem tekstu: porezni period).

(2) Porezni period može biti kraći od kalendarske godine u slučaju:

- 1) ako rezident u toku kalendarske godine postane nerezident ili obrnuto,
- 2) ako, prema odredbama ovog zakona, postaje ili prestaje rezidentu svojstvo poreznog obveznika.

(3) U slučajevima iz stava 2. ovog člana prava iz ovog zakona računaju se u korist poreznog obveznika na pune mjesece.

9. Stope poreza na dohodak

Član 9.

Porez na dohodak plaća se po stopi od:

- 1) 10 % od porezne osnovice do visine trostrukog iznosa osnovnog ličnog odbitka iz člana 24. stav 1. ovog zakona,
- 2) 15 % od razlike porezne osnovice preko trostrukog iznosa osnovnog ličnog odbitka iz člana 24. stav 1. ovog zakona.

II - UTVRĐIVANJE DOHOTKA

A. Dohodak od nesamostalne djelatnosti

Član 10.

(1) Prihodom od nesamostalne djelatnosti smatra se: bruto plaća koju zaposleniku isplaćuje poslodavac po osnovu ugovora o radu odnosno radnog odnosa ili daje u stvarima, koristima, protuuslugama i/ili u vidu premija i drugih prihoda, za rad obavljen po njegovim uputama, osim prihoda iz čl. 5. i 6. ovog zakona.

(2) Oporezivim prihodima od nesamostalne djelatnosti smatraju se i:

- 1) dodatni prihodi po osnovu naknada, pomoći i sl. koje poslodavac isplati zaposlenicima iznad iznosa utvrđenih posebnim propisima (zakonom, uredbom, kolektivnim ugovorom i dr),
- 2) plaće koje umjesto poslodavca isplati drugo lice,
- 3) svi drugi prihodi po osnovu i u vezi sa nesamostalnom djelatnošću.

(3) Koristi koje su primljene po osnovu nesamostalne djelatnosti ulaze u dohodak, i to:

- 1) korištenje vozila i drugih sredstava za lične potrebe,
- 2) smještaj, hrana kao i korištenje drugih dobara i usluga koji su besplatni ili po cijeni koja je niža od tržišne cijene,
- 3) odobreni beskamatni krediti ili krediti sa kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope,
- 4) izmirivanje ličnih troškova od strane poslodavca,
- 5) izmirivanje ili oprost dužničke obaveze od strane poslodavca.

(4) Prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su:

- 1) pomoć za gubitke nastale kao posljedica elementarnih nepogoda i pomoći po osnovu ozljeda i bolesti koje isplaćuje poslodavac zaposleniku ili članu njegove porodice, isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
- 2) hrana koju poslodavac obezbjeđuje zaposlenicima u svojim prostorijama do

- vrijednosti naknade za topli obrok, koja je utvrđena posebnim propisima,
- 3) smještaj koji poslodavac obezbjeđuje zaposleniku na mjestu gdje se obavlja djelatnost, ako je neophodno korištenje smještaja za zaposlenika radi obavljanja radnog zadatka,
- 4) smještaj i plaćanje troškova smještaja osiguranog za javne dužnosnike zaposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima u inostranstvu, i druge naknade isplaćene do visine utvrđene posebnim propisima,
- 5) pokloni koje poslodavci daju djeci zaposlenika povodom praznika, do iznosa od 30% prosječne plaće u Federaciji za taj mjesec,
- 6) otpremnine u slučaju otkaza ugovora o radu, u skladu sa članom 100. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 43/99, 32/00, i 29/03) i Općim kolektivnim ugovorom.

Član 11.

Rashodima koji se oduzimaju od prihoda prilikom utvrđivanja dohotka od nesamostalne djelatnosti smatraju se uplaćeni obavezni doprinosi iz plaće, i to:

- 1) doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje (u daljem tekstu: PIO),
- 2) doprinos za zdravstveno osiguranje,
- 3) doprinos za osiguranje od nezaposlenosti.

B. Dohodak od samostalne djelatnosti

Član 12.

(1) Dohotkom od samostalne djelatnosti smatra se dohodak koji fizičko lice ostvari samostalnim trajnim obavljanjem djelatnosti kojom se bavi kao osnovnim ili dopunskim zanimanjem radi ostvarenja dohotka.

(2) U dohotke od samostalne djelatnosti ubrajaju se dohoci od:

- 1) obrta i djelatnosti srodnih obrtu,
- 2) poljoprivrede i šumarstva,
- 3) slobodnih zanimanja i
- 4) drugih samostalnih djelatnosti.

(3) Slobodnim zanimanjima, u smislu stava 2. tačke 3. ovog člana, smatraju se:

- 1) samostalna djelatnost zdravstvenih radnika, veterinara, advokata, notara, revizora, poreznih savjetnika, samostalnih računovođa, inženjera, arhitekata, prevodilaca, turističkih vodiča i druge slične djelatnosti,

- 2) samostalna djelatnost naučnika, književnika, izumitelja i druge slične djelatnosti,
- 3) samostalna predavačka djelatnost, odgojna djelatnost i druge slične djelatnosti,
- 4) samostalna djelatnost novinara, umjetnika i sportista.

(4) Drugim samostalnim djelatnostima, u smislu stava 2. tačka 4. ovog člana, smatraju se :

- 1) djelatnost članova predstavničkih organa vlasti,
- 2) djelatnost članova skupština i nadzornih odbora privrednih društava, upravnih odbora, stečajnih upravitelja i sudija porotnika koji nemaju svojstvo zaposlenika u sudu,
- 3) povremene samostalne djelatnosti, kao što su: povremene djelatnosti naučnika, umjetnika, stručnjaka, novinara, sudskih vještaka, trgovačkih putnika, akvizitera, sportskih sudija i delegata i druge djelatnosti koje se obavljaju uz neku osnovnu samostalnu ili nesamostalnu djelatnost.

(5) Dohodak ostvaren korištenjem prirodnih bogatstava zemlje i upotrebom proizvoda dobijenih obavljanjem tih djelatnosti smatra se dohotkom od samostalne djelatnosti u poljoprivredi i šumarstvu. Fizičko lice koje ostvaruje dohodak obavljanjem poljoprivredne i šumarske djelatnosti obveznik je poreza na dohodak ako je istovremeno po osnovu ove djelatnosti i obveznik poreza na dodatu vrijednost.

1. Porezna osnovica

Član 13.

(1) Dohodak od samostalne djelatnosti predstavlja razliku između poslovnih prihoda i poslovnih rashoda koji su nastali u poreznom periodu.

(2) Porezna osnovica se utvrđuje primjenom principa blagajne.

2. Poslovni prihodi

Član 14.

(1) Poslovnim prihodom (u daljem tekstu: prihod) od samostalne djelatnosti smatraju se svi prihodi stečeni iz bilo kojeg izvora, primljeni u gotovini, stvarima i uslugama, koji su ostvareni samostalnim ili zajedničkim obavljanjem djelatnosti, bez obzira da li je fizičko lice registrovano ili ne za obavljanje te djelatnosti.

(2) Ako je prihod ostvaren u vidu imovine (izuzev gotovine) ili usluga, iznos prihoda jednak je tržišnoj vrijednosti dobijene imovine ili izvršene usluge.

(3) Tržišna vrijednost, u smislu stava 2. ovog člana, predstavlja iznos koji bi samostalni nepovezani kupac platio samostalnom nepovezanom prodavcu u isto vrijeme i na istom mjestu za ista ili slična dobra i usluge pod uslovima fer konkurencije.

(4) Prihodom od samostalne djelatnosti smatraju se i tržišne vrijednosti ekonomskih dobara i usluga koji su izuzeti i dati bez naknade ili po cijeni nižoj od tržišne cijene, a čije izuzimanje nije uslijedilo na osnovu obavljanja samostalne djelatnosti.

3. Poslovni rashodi

Član 15.

(1) Poslovni rashodi (u daljem tekstu: rashodi), koji se mogu odbiti od prihoda su plaćeni troškovi u toku jednog poreznog perioda koji su u potpunosti izričito i direktno povezani sa obavljanjem te samostalne djelatnosti.

(2) Rashodi koji su predmet odbitka su i:

- 1) godišnje takse ili obaveze plaćene stručnim udruženjima ili strukovnim komorama, ukoliko su vezani uz ekonomsku aktivnost poreznog obveznika,
- 2) naknade za ishranu za vrijeme rada (topli obrok) zaposlenicima u prostorijama poslodavca u iznosu koji ne prelazi visinu utvrđenu posebnim propisima,
- 3) rashodi koji su nastali korištenjem automobila za obavljanje samostalne djelatnosti poreznog obveznika, uključujući gorivo i održavanje automobila,
- 4) plaćeni doprinosi za zaposlenike i sebe u skladu sa posebnim propisima,
- 5) troškovi nastali u vezi edukacije zaposlenika, kao i učenja stranih jezika,
- 6) koristi ili naknade date zaposlenicima koji su uključeni u plaće zaposlenika, do propisanog iznosa,
- 7) plaćeni porez za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, do visine 0,5 % od neto plaće,
- 8) plaćeni porez na imovinu i takse koji se priznaju po ovom zakonu,
- 9) kamate na kredite i kamate na pozajmice u svrhu poslovanja,
- 10) nagrade zaposlenicima isplaćene u skladu sa posebnim propisima,
- 11) troškovi putovanja, u skladu sa posebnim propisima.

(3) Rashodi koji se priznaju u procentualnom iznosu su:

- 1) oglašavanje, odnosi sa javnošću i promotivni materijal u visini do 3 % prihoda ostvarenog u prethodnoj godini,
- 2) troškovi reprezentacije u visini do 1 % prihoda ostvarenog u prethodnoj godini.

- 3) sponzorstvo u visini do 1 % prihoda ostvarenog u prethodnoj godini, u svrhu podrške naučnih, zabavnih i sportskih aktivnosti koje se obavljaju unutar Federacije,
- 4) donacije u visini do 0,5 % prihoda ostvarenog u prethodnoj godini datih u robi, predmetima ili novcu doznačenom na žiro račun, u kulturne, odgojno- obrazovne, naučne, zdravstvene, humanitarne, sportske i vjerske svrhe, udruženjima i drugim licima koja djelatnost obavljaju u skladu sa posebnim propisima. Izuzetno, donacija iznad propisanog iznosa priznaje se u cijelosti, pod uslovom da je data prema odlukama nadležnih ministarstava o provedbi i finansiranju posebnih programa i akcija u svrhu općeg društvenog interesa, ali ne i za redovnu djelatnost primaoca donacije (poklona).

(4) Licima koja ostvaruju dohodak od povremene samostalne djelatnosti iz člana 12. stav 4. tačka 3. ovog zakona, rashodi se priznaju u visini od 20% ostvarenog prihoda.

(5) Licima koja kao naučnici, umjetnici, stručnjaci, novinari i druga lica u okviru djelatnosti iz člana 12. stav 4. tačka 3. ovog zakona, ostvaruju autorske naknade, rashodi se priznaju u visini od 30 % ostvarenog prihoda ili u stvarnom iznosu.

(6) Rashodima koji se ne mogu odbiti smatraju se:

- 1) plaćeni porezi na dohodak u Federaciji,
- 2) novčane kazne, kamate i kazne koje su dospjele radi kršenja bilo kojeg zakona,
- 3) rashodi koji nisu nastali u vezi sa sticanjem dohotka,
- 4) rashodi koji su registrovani u poslovnim knjigama za koje ne postoji dokumentacija,
- 5) premije osiguranja koje plaća poslodavac za svog zaposlenika, izuzev ukoliko su premije uključene u plaću zaposlenika,
- 6) rashodi koji su nastali u vezi sa poslovanjem povezanih lica, u mjeri u kojoj prelaze tržišnu vrijednost dobara ili usluga na tržištu,
- 7) gubitak od prodaje ili prenosa bilo koje imovine između povezanih lica,
- 8) donacije političkim strankama.

4. Amortizacija

Član 16.

(1) Amortizacija se može priznati kao rashod za stalna sredstva koja su unesena u popis dugotrajne imovine na način i po stopama koje su propisane podzakonskim aktom koji donosi federalni ministar finansija (u daljem tekstu: ministar).

(2) Imovina koja se amortizuje, a čija je nabavna vrijednost manja od 1.000 KM, može se odbiti u cjelosti u godini nabavke, pod uslovom da je imovina stavljena u funkciju.

(3) Nabavna vrijednost računarskog hardvera i softvera može se odbiti u cjelosti u godini nabavke pod uslovom da su isti stavljeni u funkciju.

(4) Amortizacija se priznaje samo na sredstva koja se koriste na teritoriji Federacije.

(5) Ministar donosi propis o načinu obračuna ubrzane amortizacije.

5. Zajedničko poslovanje

Član 17.

(1) Ako više lica ostvaruje dohodak zajedničkim obavljanjem samostalne djelatnosti, svako od njih plaća porez na dio koji mu pripada od zajednički ostvarenog dohotka.

(2) Dohodak koji ostvari fizičko lice zajedničkim obavljanjem samostalne djelatnosti iz člana 12. stav 2. tač. 1., 2. i 3. ovog zakona, utvrđuje se kao jedinstveni dohodak koji se dijeli svakom od učesnika u dohotku u omjeru koji je utvrđen međusobnim ugovorom, a ako to nije utvrđeno ugovorom, dohodak se dijeli na jednake dijelove.

(3) Dijelu dohotka ili gubitka koji pripada pojedincu po osnovu zajednički ostvarenog dohotka utvrđenog na osnovu stava 2. ovog člana, dodaju se i prihodi koje je svako od njih ostvario za svoj rad, kao i druge naknade, ako su kao poslovni rashodi smanjile zajednički ostvareni dohodak. Od dijela dohotka ili gubitka svakog lica utvrđenog prema stavu 2. ovog člana, odbijaju se rashodi koji su nastali pojedinom licu, a koji kao poslovni rashodi nisu uticali na smanjenje dohotka od zajedničke djelatnosti.

(4) Lica koja ostvaruju zajednički dohodak obavezna su imenovati nosioca zajedničke djelatnosti koji je odgovoran za vođenje poslovnih knjiga, plaćanje poreznih i drugih obaveza, podnošenje prijava i izvršavanje drugih propisanih obaveza koje proizlaze iz zajedničke djelatnosti i zajedničke imovine i imovinskih prava. Nerezident kao supoduzetnik ne može biti imenovan za nosioca zajedničke djelatnosti. Ukoliko nosilac zajedničke djelatnosti nije imenovan, imenovat će ga nadležna organizaciona jedinica Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Porezna uprava).

(5) Nosilac zajedničke djelatnosti iz stava 4. ovog člana, obavezan je po isteku poreznog perioda, u zakonom propisanom roku, nadležnoj organizacionoj jedinici Porezne uprave prema svom prebivalištu, odnosno mjestu registracije djelatnosti, podnijeti prijavu o utvrđenom dohotku od zajedničke djelatnosti.

6. Zajednički dohodak od imovine i imovinskih prava

Član 18.

Zajednički dohodak od imovine i imovinskih prava utvrđuje se prema odredbama čl. 20. i 21. ovog zakona.

7. Poslovne knjige i evidencije

Član 19.

(1) Obveznik poreza koji obavlja samostalnu djelatnost iz člana 12. stav 2. tač.1., 2. i 3. ovog zakona, dužan je utvrditi dohodak na osnovu podataka iz propisanih poslovnih knjiga i evidencija.

(2) Poslovne knjige i evidencije iz stava 1. ovog člana su: knjiga prihoda i rashoda, knjiga prometa, popisna lista dugotrajne imovine i evidencije o potraživanjima i obavezama.

(3) Porezni obveznik je dužan u knjizi prihoda i rashoda ili drugim evidencijama osigurati podatke o ostvarenom dnevnom prometu.

(4) Za svaku prodaju odnosno obavljenju uslugu porezni obveznik je dužan izdati račun.

(5) Poslovne knjige i evidencije se vode po principu blagajne. Princip blagajne znači da se za poreznog obveznika prihod smatra stvarno primljenim prihodom u trenutku kada je poreznom obvezniku stavljen na raspolaganje i/ili kada je primljen u njegovu korist, a rashodi se smatraju rashodom kada su plaćeni.

C. Dohodak od imovine i imovinskih prava

1. Dohodak od imovine

Član 20.

(1) Dohodak od imovine uključuje:

1) prihod ostvaren iznajmljivanjem nepokretne imovine (zgrade, zemljište i dr.),

2) prihod ostvaren otuđenjem nekretnina,

3) prihod ostvaren iznajmljivanjem opreme, transportnih vozila i druge pokretne

imovine, ukoliko iznajmljeni predmeti ne služe za obavljanje samostalne djelatnosti.

(2) Otudjenjem nekretnina, u smislu stava 1. tačka 2. ovog člana, smatra se prodaja, zamjena i drugi prenos nepokretne imovine uz naknadu.

(3) Izuzetno, u smislu ovog zakona, otudjenjem nekretnina smatra se i prenos nepokretne imovine bez naknade (poklon i sl.), ukoliko se na takav prenos ne plaća porez na osnovu drugih federalnih ili kantonalnih propisa.

(4) Poreznu osnovicu kod otudjenja nekretnina čini razlika između prihoda utvrđenog prema tržišnoj vrijednosti nekretnine koja se otuđuje i nabavne vrijednosti uvećane za rast proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda.

(5) Prihodi ostvareni davanjem u zakup i prodajom zemljišta koje se može koristiti u poljoprivredne svrhe ili za obavljanje poslova iz oblasti šumarstva, a koje se do sada nije koristilo u ove svrhe, smatraju se dohotkom od imovine.

(6) Rashodi nastali prilikom otudjenja nekretnina mogu se priznati u stvarnom iznosu.

(7) Rashodi vezani za prihod od iznajmljivanja:

1) Porezni obveznik ima mogućnost odbijanja stvarnih troškova po principu blagajne ili priznavanje troškova u procentu od ostvarenog prihoda.

2) U slučaju kada se porezni obveznik odluči za procentualno odbijanje troškova, taj metod mora se primjenjivati tokom tekućeg poreznog perioda i tokom pet narednih uzastopnih poreznih perioda i to na sve dohotke od iznajmljivanja imovine.

(8) Troškovi koji se priznaju u procentu od prihoda ostvarenog po osnovu iznajmljivanja imovine iznose i to:

1) 30% prihoda ostvarenog od iznajmljivanja nepokretne imovine (zgrade, zemljišta i dr.) i pokretne imovine,

2) 50% prihoda ostvarenog od iznajmljivanja stanova, soba i kreveta putnicima i turistima za koje je plaćena boravišna taksa.

(9) Nekretninama, u smislu stava 1. tačka 2. ovog člana, smatraju se zemljišta, kuće, stanovi, i sl.. Ne oporezuje se dohodak ostvaren prodajom nekretnina koje su do otudjenja služile za stanovanje poreznog obveznika i/ili uzdržavanih članova njegove uže porodice, kao ni dohodak ostvaren otudjenjem nekretnina nakon tri godine od dana sticanja istih.

2. Dohodak od imovinskih prava

Član 21.

(1) Prihod od imovinskih prava uključuje prihode ostvarene otuđenjem odnosno prodajom, ustupanjem ili zamjenom ili drugim prenosom uz naknadu, autorskih prava, patenata, licenci, franšiza i ostale imovine koja se sastoji samo od prava.

(2) Dohodak od vremenski ograničenog ustupanja prava koji se odnosi na autorska prava i prava industrijskog vlasništva (prava na iskorištavanje prirodnih bogatstava, pravo na tehnološki postupak, poslovne adresare i drugo), oporezuje se kao dohodak od imovinskih prava samo onda kada se ne radi o dohotku koji se oporezuje kao dohodak od samostalne djelatnosti.

(3) Osnovicu oporezivanja dohotka od imovinskih prava čini razlika između prihoda utvrđenih prema tržišnoj vrijednosti imovinskog prava koje se prodaje, ustupa ili zamjenjuje uz naknadu i nabavne vrijednosti uvećane za rast proizvođačke cijene industrijskih proizvoda.

(4) Rashodi koji se mogu odbiti od prihoda ostvarenog prodajom imovinskih prava priznaju se u stvarnom iznosu na osnovu principa blagajne.

(5) Rashodi koji se mogu odbiti od prihoda ostvarenih od vremenski ograničenog ustupanja imovinskih prava iznose 20% prihoda ostvarenog po tom osnovu.

D. Dohodak od ulaganja kapitala

Član 22.

(1) Prihodi od ulaganja kapitala koji podliježu oporezivanju su:

- 1) prihodi ostvareni po osnovu kamata od zajmova,
- 2) prihodi ostvareni od isplaćenog kapitala od dobrovoljnog dopunskog osiguranja (životnog, penzionog) koji je ušteđen od premija koje su bile predmetom odbitka.

(2) Kod utvrđivanja dohotka od ulaganja kapitala rashodi se ne mogu odbiti.

E. Dohodak od nagradnih igara i igara na sreću

Član 23.

(1) Dohodak od nagradnih igara i igara na sreću čini vrijednost svake pojedinačne nagrade ili dobitka ostvarenog učešćem u nagradnim igrama i igrama na sreću koji je dobitniku isplaćen u novcu, proizvodu/ima, uslugama i/ili u pravima,

osim nagrada i dobitaka iz člana 5. stav 1. tačke 10. ovog zakona i dobitaka čija vrijednost ne prelazi iznos od 100,00 KM.

(2) Osnovicu za obračun poreza na dobitke iz stava 1. ovog člana, čini svaki pojedinačno ostvareni dobitak čija je vrijednost veća od 100,00 KM.

(3) Ako se dobitci sastoje od stvari, usluga i/ili prava, osnovicu poreza čini tržišna vrijednost stvari, usluga i/ili prava u momentu ostvarenja dobitka.

(4) Kod utvrđivanja dohotka iz stava 1. ovog člana, rashodi se ne odbijaju.

III - USKLADIVANJE DOHOTKA

1. Lični odbitak

Član 24.

(1) Rezydentnim poreznim obveznicima se ukupan iznos ostvarenog dohotka prema članu 4. ovog zakona, umanjuje za osnovni lični odbitak u visini od 2.400,00 KM za porezni period za koji postoji obaveza plaćanja poreza.

(2) Rezydentni porezni obveznici mogu odbiti i lični odbitak:

- 1) 0,5 osnovnog ličnog odbitka iz stava 1. ovog člana za izdržavanog bračnog druga,
- 2) 0,5 osnovnog ličnog odbitka iz stava 1. ovog člana za prvo izdržavano dijete,
- 3) 0,7 osnovnog ličnog odbitka iz stava 1. ovog člana za izdržavano drugo dijete,
- 4) 0,9 osnovnog ličnog odbitka iz stava 1. ovog člana za izdržavano treće i svako dalje dijete,
- 5) 0,3 osnovnog ličnog odbitka iz stava 1. ovog člana za svakog drugog izdržavanog člana uže porodice , i
- 6) 0,3 osnovnog ličnog odbitka iz stava 1. ovog člana za članove uže porodice i djecu sa invaliditetom.

(3) Izdržavanim članovima uže porodice i izdržavanom djecom iz stava 2. ovog člana smatraju se fizička lica čiji dohodak i drugi prihodi, koji se u smislu ovog zakona ne smatraju dohotkom, u godini za koju se utvrđuje porez na dohodak, ne prelaze iznos osnovnog ličnog odbitka iz stava 1. ovog člana.

(4) Lični odbitak poreznog obveznika utvrđuje se kao zbir osnovnog ličnog odbitka iz stava 1. i ličnog odbitka iz stava 2. ovog člana. Ako više lica izdržava istog

člana ili članove uže porodice i djecu, lični odbitak za ta lica ravnomjerno se raspoređuje na sva lica koja te članove izdržavaju, osim ako se ne dogovore drugačije.

(5) Djecom u smislu stava 2. tač. 2., 3. i 4. ovog člana, smatraju se djeca koju roditelji, staratelji, usvojitelji, poočimi i pomajke izdržavaju. Drugim izdržanim članovima uže porodice u smislu stava 2. tačka 5. ovog člana, smatraju se roditelji poreznog obveznika i roditelji njegovog bračnog druga te preci i potomci u pravoj liniji, ukoliko žive u zajedničkom domaćinstvu sa poreznim obveznikom, a i bivši bračni drug i djeca za koje porezni obveznik plaća alimentaciju.

(6) Rezidentni porezni obveznik može koristiti lične odbitke iz st. 1. i 2. ovog člana za period za koji postoji obaveza plaćanja poreza i u kojem se lice izdržava. Period se zaokružuje u korist poreznog obveznika na pune mjesece, a neiskorišteni odbici se ne mogu prenositi u naredni porezni period.

(7) Rezidentnim poreznim obveznicima lični odbitak uvećava se za uplate premija za životno osiguranje koje imaju karakter štednje, uplaćeno dobrovoljno zdravstveno te dobrovoljno penziono osiguranje do visine 0,7 osnovnog ličnog odbitka iz stava 1. ovog člana, mjesečno.

(8) Rezidentnim poreznim obveznicima se lični odbitak može uvećati u poreznom periodu i za iznos stvarnih troškova zdravstvenih usluga i nabavku ortopedskih pomagala u Federaciji što uključuje i članove uže porodice koje porezni obveznik izdržava, pod uslovom da ti troškovi nisu podmireni iz osnovnog ili dopunskog zdravstvenog osiguranja, te ako nisu finansirani iz dobivenih donacija ili od strane poslodavca. Troškovi se priznaju na osnovu validne dokumentacije koju je izdala ovlaštena zdravstvena ustanova (bolnice, klinike, zavodi, i dr.). Ovo se ne odnosi na troškove za hirurške zahvate ili druge tretmane u svrhu poboljšanja estetskog izgleda.

(9) Lični odbitak iz st. 7. i/ili 8. ovog člana priznaje se nakon ličnog odbitka iz st. 1. i 2. ovog člana, a u konačnom obračunu poreza na dohodak, na osnovu podnesene godišnje porezne prijave.

2. Porezni kredit

Član 25.

(1) Ako fizičko lice iz Federacije stekne dohodak u stranoj državi ili u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: druga teritorija Bosne i Hercegovine) ostvareni prihod se oporezuje i u Federaciji i u stranoj državi ili drugoj teritoriji Bosne i Hercegovine. U tom slučaju porez na dohodak koji je plaćen u stranoj državi ili drugoj teritoriji Bosne i Hercegovine se odbija od poreza na dohodak u Federaciji .

(2) Umanjenje poreza na dohodak u Federaciji za plaćene poreze u inostranstvu ili na drugoj teritoriji Bosne i Hercegovine, u poreznom periodu ne može preći visinu poreza na dohodak izračunatog primjenom stopa poreza na dohodak Federacije za poreznog obveznika za taj porezni period.

(3) Obvezniku poreza na dohodak u Federaciji može se umanjiti porez na dohodak za iznos poreza koji je platio u stranoj državi ili drugoj teritoriji Bosne i Hercegovine isključivo na osnovu validne dokumentacije koja je ovjerena od strane nadležnih organa strane države ili druge teritorije Bosne i Hercegovine.

3. Porezni gubitak

Član 26.

(1) Porezni gubitak koji se kod utvrđivanja ukupnog dohotka ne može nadoknaditi odnosno odbiti u poreznom periodu u kojem je nastao, prenosi se i nadoknađuje umanjnjem porezne osnovice u narednim poreznim periodima, s tim da se pravo na prenos odnosno nadoknadu tog gubitka gubi istekom pete godine od godine u kojoj je gubitak nastao.

(2) U slučaju nerezidenta koji obavlja samostalnu djelatnost putem stalnog mjesta poslovanja na teritoriji Federacije, stav 1. ovog člana se primjenjuje tako što se uzimaju u obzir samo oporezivi prihodi i rashodi koji su predmet odbitka a koji se pripisuju tom stalnom mjestu poslovanja.

(3) U slučaju da fizičko lice iz Federacije u svom stalnom mjestu poslovanja u inostranstvu ostvari gubitak, taj gubitak se ne može odbiti prilikom utvrđivanja njegovog oporezivog dohotka u Federaciji.

IV - POSTUPAK UTVRĐIVANJA I NAPLATE POREZA

1. Utvrđivanje akontacije poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti

Član 27.

(1) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti obračunava se, obustavlja i uplaćuje kod svake isplate prema propisima koji se primjenjuju na dan isplate.

(2) Obračun, obustavu i uplatu akontacije poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti vrši poslodavac ili sam obveznik poreza. Obveznik poreza na dohodak je zaposlenik.

(3) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem je zaposlenik dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovog zakona, i za iznos mjesečnih ličnih odbitaka iz člana 24. st. 1. i 2. ovog zakona, primjenom stopa iz člana 9. ovog zakona.

(4) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji se ostvaruje kod poslodavca kojem zaposlenik nije dostavio svoju poreznu karticu, obračunava se mjesečno od porezne osnovice koju čine svi oporezivi prihodi od nesamostalne djelatnosti koje je zaposlenik ostvario kod tog poslodavca u tom

mjesecu, umanjeni za plaćene rashode iz člana 11. ovog zakona, primjenom stope od 15%.

(5) Porez na dohodak po osnovu nesamostalne djelatnosti koji se obračunava na ostvareni dohodak za rad koji u jednom mjesecu nije trajao duže od 10 dana, odnosno 80 sati, a za koji isplaćeni dohodak ne iznosi više od 250,00 KM, obračunava se po stopi od 10%, bez primjene ličnih odbitaka iz člana 24. ovog zakona.

(6) Obustavljeni, odnosno odbijeni i uplaćeni porez iz stava 5. ovog člana smatra se konačno utvrđenim porezom za porezni period, te porezni obveznik za taj dohodak nije dužan podnijeti godišnju poreznu prijavu. Porezni obveznik, ukoliko želi da ostvari pravo na lični odbitak, može taj dohodak i uplaćene iznose akontacije poreza unijeti u godišnju poreznu prijavu.

(7) Strane organizacije koje ne uživaju diplomatski imunitet u Federaciji i zaposlenici tih organizacija koje imaju sjedište, odnosno prebivalište u Federaciji, dužni su pri isplati dohotka od nesamostalne djelatnosti zaposlenim građanima ili stranim državljanima obračunati porez po odbitku u skladu sa st. 1. do 6. ovog člana i uplatiti ga u zakonom propisanom roku.

(8) Porezni obveznik koji je zaposlen u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu druge države, u međunarodnoj organizaciji ili u predstavništvu ili organizaciji koja na teritoriji Federacije ima diplomatski imunitet, kada je obveznik poreza i po ovom zakonu, dužan je sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti prema odredbama st. 1. do 5. ovog člana i uplatiti je na propisani račun u zakonom propisanom roku.

(9) Porezni obveznik, koji dohodak od nesamostalne djelatnosti ostvaruje neposredno iz inostranstva, dužan je na taj dohodak sam obračunati akontaciju poreza od nesamostalne djelatnosti na način iz st. 1. do 6. ovog člana i uplatiti je u roku od pet dana od dana kada je primio dohodak.

2. Porezna kartica

Član 28.

(1) Akontacija poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti utvrđuje se na osnovu porezne kartice koju za zaposlenika vodi poslodavac. Poreznu karticu besplatno izdaje Porezna uprava, a poslodavac je dužan poreznu karticu čuvati sve dok je zaposlenik kod njega u radnom odnosu.

(2) Podatke o isplaćenim plaćama i obustavljenom i uplaćenom porezu na osnovu porezne kartice zaposlenika, poslodavac dostavlja nadležnoj jedinici Porezne uprave do kraja januara tekuće godine za proteklu godinu.

(3) Poslodavac je dužan voditi evidencije o isplaćenim plaćama i uplaćenom porezu na dohodak, kao i druge evidencije i iste dostavljati nadležnoj jedinici Porezne uprave.

(4) Poslodavac je dužan po isteku kalendarske godine svom zaposleniku izdati potvrdu o ukupno isplaćenim plaćama i drugim ličnim primanjima kao i podacima o izvršenim poreznim odbicima u prethodnoj kalendarskoj godini.

3. Utvrđivanje akontacije poreza na dohodak od samostalne djelatnosti

Član 29.

(1) Akontacija poreza na dohodak od samostalne djelatnosti iz člana 12. stav 2. tač. 1., 2. i 3. ovog zakona, utvrđuje se u visini godišnjeg iznosa a na osnovu dohotka od djelatnosti koji je utvrđen za posljednji porezni period, a plaća se mjesečno u visini 1/12 godišnjeg iznosa akontacije.

(2) Porezni obveznik može izmjeniti visinu mjesečne akontacije iz stava 1. ovog člana uz prilaganje validne dokumentacije kojom dokazuje razloge smanjenja odnosno povećanja prijavljenog iznosa mjesečne akontacije poreza na dohodak.

(3) Ako porezni obveznik prvi put počinje sa obavljanjem registrovane djelatnosti akontaciju prijavljuje u visini od 10 % očekivanog dohotka.

(4) Akontacija poreza na dohodak plaća se mjesečno i to do petnaestog u mjesecu za protekli mjesec.

(5) Porezna uprava može na osnovu obavljenog uviđaja ili nadzora, kao i podataka iz obrađenih godišnjih poreznih prijava ili drugih podataka o poslovanju obveznika poreza sa kojima raspolaže, rješenjem utvrditi novi iznos mjesečne akontacije.

4. Utvrđivanje akontacije poreza po odbitku na dohodak od samostalne djelatnosti

Član 30.

(1) Akontacija poreza na dohodak od samostalne djelatnosti, koji nerezident ostvari povremenim obavljanjem samostalne djelatnosti (umjetnici, sportisti, književnici, i dr.), uključujući i djelatnosti vezane za novinarstvo, radio, televiziju, te organizaciju zabavnih priredbi, plaća se po odbitku, od ukupne naknade po stopi od 15%, bez prava na priznavanje ličnog odbitka iz člana 24. ovog zakona. Akontacija plaćena na ovaj način smatra se konačno plaćenim porezom.

(2) Akontaciju poreza na dohodak po osnovu drugih samostalnih djelatnosti iz člana 12. stav 4. tač. 2. i 3. ovog zakona, obračunavaju, obustavljaju i uplaćuju isplatioci dohotka po stopi od 15% prilikom svake isplate. Kod utvrđivanja akontacije poreza iz ovog osnova ne uzima se u obzir lični odbitak iz člana 24. ovog zakona.

(3) Akontaciju poreza na dohodak po osnovu drugih samostalnih djelatnosti iz člana 12.

stav 4. tačka 1. ovog zakona, obračunavaju, obustavljaju i uplaćuju isplatioci dohotka na način i u rokovima iz člana 27. ovog zakona koji su propisani za nesamostalnu djelatnost.

5. Paušalno plaćanje poreza na dohodak od samostalne djelatnosti

Član 31.

(1) Porezni obveznik koji obavlja samostalnu djelatnost iz člana 12. stav 1. ovog zakona, a koji nije obveznik poreza na dodatu vrijednost, porez na dohodak može utvrđivati i plaćati u paušalnom iznosu. Kriterije po kojim će se odrediti samostalne djelatnosti za koje se porez na dohodak može plaćati u paušalnom iznosu kao i mjesečne iznose paušala poreza na dohodak utvrđuje ministar na prijedlog kantonalnog ministarstva finansija.

(2) Porezna uprava može ukinuti poreznom obvezniku paušalno plaćanje poreza na dohodak i u skladu sa članom 29. ovog zakona utvrditi i naložiti plaćanje akontacije poreza na dohodak, ukoliko u toku godine u postupku nadzora ili na osnovu prikupljenih podataka o njegovim ostvarenim prihodima, utvrdi da je ostvario dohodak iznad iznosa koji primjenom propisanih stopa poreza na dohodak premašuje utvrđeni paušalni iznos poreza, ili da je ostvario prihode koji podliježu obavezi plaćanja poreza na dodatu vrijednost.

(3) U slučaju iz stava 2. ovog člana, porezni obveznik je dužan preći na utvrđivanje dohotka od samostalne djelatnosti na način propisan odredbama člana 19. ovog zakona.

6. Utvrđivanje akontacije poreza na dohodak od imovine i imovinskih prava

Član 32.

(1) Akontacija poreza na dohodak od imovine koji se ostvaruje naplatom najamnine i zakupnine, plaća se mjesečno u visini 1/12 godišnjeg iznosa utvrđenog za predhodni porezni period prema prijavi poreznog obveznika. Kod utvrđivanja akontacije poreza ne uzima se u obzir lični odbitak poreznog obveznika. Akontaciju poreza na dohodak plaća porezni obveznik po postupku i na način iz člana 29. ovog zakona.

(2) Akontacija poreza na dohodak od imovine koji se, prema članu 20. ovog zakona, ostvaruje iznajmljivanjem kuća, stanova, soba i kreveta putnicima i turistima koji plaćaju boravišnu taksu, obračunava se i plaća pri svakoj naplati najamnine. Porez se obračunava po stopi od 15% na poreznu osnovicu koju čini naplaćeni iznos najamnine umanjen za rashode iz člana 20. stav 7. tačka 2. ovog zakona, bez prava na lični odbitak. Uplaćena akontacija poreza smatra se konačno plaćenim porezom, i ovaj dohodak se ne unosi u godišnju poreznu prijavu.

(3) Akontaciju poreza na dohodak od ustupanja imovinskih prava obračunava, obustavlja i uplaćuje isplatilac dohotka kao porez po odbitku istovremeno sa isplatom

dohotka i to primjenom stope 15% na iznos isplaćene naknade umanjen za rashode iz člana 21. stav 5. ovog zakona, bez prava na lični odbitak iz člana 24. ovog zakona.

(4) Akontaciju poreza na dohodak od otuđenja nekretnina i imovinskih prava plaćaju porezni obveznici na svaki takav pojedinačno ostvareni dohodak i to u zakonom propisanom roku. Akontacija se utvrđuje od porezne osnovice u skladu sa čl. 20. i 21. ovog zakona, primjenom stope 15%. Plaćena akontacija smatra se konačno plaćenim porezom i ovaj dohodak porezni obveznik ne unosi u godišnju poreznu prijavu.

7. Utvrđivanje akontacije poreza na dohodak od ulaganja kapitala

Član 33.

(1) Akontacija poreza na dohodak od kamata iz člana 22. stav 1. tačka 1. ovog zakona, plaća se po odbitku primjenom stope 15%, bez prava na umanjenje osnovice za lične odbitke iz člana 24. ovog zakona.

(2) Akontacija poreza na dohodak po osnovu prihoda iz člana 22. stav 1. tačka 2. ovog zakona, plaća se po odbitku primjenom stope 15%, bez prava na umanjenje osnovice za lične odbitke iz člana 24. ovog zakona.

(3) Akontacija poreza na dohodak prema st. 1. i 2. ovog člana, koja je utvrđena i uplaćena smatra se konačnom poreznom obavezom i porezni obveznik ovaj dohodak ne unosi u godišnju poreznu prijavu.

8. Utvrđivanje akontacije poreza na dohodak od nagradnih igara i igara na sreću

Član 34.

(1) Akontacija poreza na dohodak od nagradnih igara i igara na sreću iz člana 23. stav 1. ovog zakona, plaća se po odbitku primjenom stope 15%, bez prava na umanjenje osnovice za lične odbitke iz člana 24. ovog zakona.

(2) Akontacija poreza na dohodak prema stavu 1. ovog člana, koja je utvrđena, obustavljena i uplaćena smatra se konačnom poreznom obavezom i porezni obveznik ovaj dohodak ne unosi u godišnju poreznu prijavu.

(3) Obračun i obustavu poreza na dobitke od nagradnih igara i igara na sreću vrši organizator nagradnih igara odnosno priređivač igara na sreću pri svakoj isplati dobitka fizičkom licu koje je ostvarilo dobitak, a obustavljeni porez su dužni uplatiti do 15. odnosno zadnjeg dana u mjesecu u kojem je porez obustavljen.

9. Utvrđivanje godišnjeg poreza na dohodak

Član 35.

(1) Porez na dohodak, za koji je propisana obaveza podnošenja godišnje porezne prijave, porezni obveznik obračunava po isteku poreznog perioda.

(2) Porez na dohodak se obračunava po stopama iz člana 9. ovog zakona na poreznu osnovicu utvrđenu u skladu sa članom 7. ovog zakona.

(3) Lice koje isključivo ostvaruje dohodak obavljanjem samostalne djelatnosti a zapošljava lica sa posebnim potrebama i/ili invalidna lica sa utvrđenim invaliditetom preko 50%, poreznu obavezu može umanjiti za 10% za svako takvo zaposleno lice a najviše do iznosa koji čini 50% utvrđene porezne obaveze, pod uslovom da su ta lica u tom poreznom periodu bila kod njega u radnom odnosu u kontinuitetu najmanje 10 mjeseci.

(4) Rezidentu koji dohodak ostvari u inostranstvu odnosno na drugoj teritoriji Bosne i Hercegovine, porez na dohodak utvrdit će se na osnovu odredbi ovog zakona uz priznavanje plaćenog poreza po odbitku i akontacija poreza na dohodak plaćenih u inostranstvu, odnosno na drugoj teritoriji Bosne i Hercegovine.

(5) Kod utvrđivanja poreza na dohodak u jednom poreznom periodu, a u cilju izbjegavanja dvostrukog oporezivanja, prednost pred odredbama ovog zakona imaju odredbe ratificiranih međunarodnih ugovora ili sporazuma (konvencija) o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja.

(6) Porezni obveznik je dužan, u roku propisanom za podnošenje porezne prijave, u cjelosti izmiriti obaveze po osnovu poreza na dohodak za prethodni porezni period prema odredbama Zakona o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine "Službene novine Federacije BiH", br. 33/02 i 28/04 (u daljem tekstu: Zakon o Poreznoj upravi).

(7) Ukoliko je porezni obveznik u toku jednog poreznog perioda uplatio na ime akontacije poreza na dohodak iznos koji je veći od iznosa godišnjeg poreza iskazanog u poreznoj prijavi, više uplaćeni iznos Porezna uprava će usmjeriti za plaćanje dospjelih poreza po drugim osnovama. Ukoliko iznos preplate prelazi iznos dugovanja po osnovu dospjelih plaćanja poreznih obaveza, obveznik se može izjasniti da li preplaćenim iznosom želi izmiriti buduće obaveze ili želi da se izvrši povrat preplaćenog iznosa. Povrat preplaćenog iznosa izvršiti će se u roku od 20 radnih dana od dana prijema zahtjeva.

10. Porezna prijava

Član 36.

(1) Porezni obveznik je dužan nakon isteka poreznog perioda, odnosno do kraja februara tekuće godine za proteklu godinu, podnijeti godišnju poreznu prijavu propisanog oblika i sadržaja nadležnoj jedinici Porezne uprave prema mjestu plaćanja poreza na dohodak utvrđenom u članu 37. ovog zakona.

(2) Oblik i sadržaj porezne prijave iz stava 1. ovog člana propisuje ministar.

(3) Godišnju poreznu prijavu porezni obveznik je dužan podnijeti Poreznoj upravi ako je u poreznom periodu ostvario oporezive dohotke iz više izvora utvrđenih u članu 4. ovog zakona, odnosno koji je ostvario dohodak po osnovu nesamostalne djelatnosti istovremeno iz dva ili više izvora, te onaj koji je dohodak ostvario direktno iz inostranstva (bez posredovanja rezidentnog poslodavca), kao i onaj koji je ostvario dohodak za koji je prema ovom zakonu propisana obaveza podnošenja godišnje porezne prijave ili kada Porezna uprava zatraži od poreznog obveznika da naknadno plati porez po osnovu nesamostalne djelatnosti.

(4) Zaposlenik koji je u poreznom periodu ostvario dohodak od nesamostalne djelatnosti samo kod jednog poslodavca i koji u istom poreznom periodu nije ostvario dohotke iz drugih izvora, nije dužan podnijeti godišnju poreznu prijavu, ako je poslodavac na sve isplaćene plaće i oporezive naknade u tom poreznom periodu obračunao, obustavio i uplatio porez po odbitku u skladu sa članom 27. ovog zakona.

(5) Godišnju poreznu prijavu nisu dužni podnijeti porezni obveznici koji su u poreznom periodu ostvarili samo one dohotke za koje je obračunat, obustavljen i uplaćen porez po odbitku, a za koji je ovim zakonom utvrđeno da se taj porez smatra konačnom poreznom obavezom (član 27. stav 5., član 32. st. 2. i 4., član 33. stav 3. i čl. 34. stav 2. ovog zakona).

(6) Ako porezni obveznik u poreznoj prijavi iskaže netačne ili nepotpune podatke, porez na dohodak utvrđuje nadležna jedinica Porezne uprave.

(7) Porezna uprava, u skladu sa Zakonom o Poreznoj upravi, ima ovlaštenje da procijeni dohodak poreznog obveznika i utvrdi njegovu poreznu obavezu, odnosno podnese poreznu prijavu u ime poreznog obveznika u slučaju kada porezni obveznik sam to nije učinio u zakonom propisanom roku.

11. Mjesto plaćanja poreza

Član 37.

(1) Porez na dohodak od nesamostalne djelatnosti, koji je utvrđen u skladu sa članom 27. ovog zakona, plaća se prema mjestu prebivališta poreznog obveznika.

(2) Porez na dohodak od samostalne djelatnosti, koji je utvrđen u skladu sa čl. 29., 30. i 31. ovog zakona, plaća se prema mjestu registracije djelatnosti.

(3) Porez na dohodak od imovine i imovinskih prava plaća se u skladu sa članom 32. ovog zakona, prema mjestu gdje se nepokretna imovina nalazi, a za pokretnu imovinu mjesto plaćanja je prema mjestu registracije samostalne djelatnosti, odnosno prebivališta poreznog obveznika.

(4) Porez na dohodak od ulaganja kapitala plaća se prema mjestu gdje je takav prihod ostvaren.

(5) Porez na dohodak od nagradnih igara i igara na sreću plaća se prema prebivalištu fizičkog lica kojem je isplaćen dobitak ostvaren učešćem u nagradnoj igri i/ili igri na sreću.

(6) Porez na dohodak koji potiče od prihoda ostvarenih iz više različitih izvora, plaća se prema mjestu prebivališta poreznog obveznika.

V - DOSTAVLJANJE IZVJEŠTAJA I DRUGE OBAVEZE

Član 38.

Porezni obveznici koji počinju obavljati samostalnu djelatnost iz člana 12. ovog zakona, kao i oni koji počinju ostvarivati dohodak neposredno iz inostranstva, te oni koji počinju davati u zakup i iznajmljivati pokretnu i nepokretnu imovinu (osim onih koji iznajmljuju kuće, stanove, sobe i krevete putnicima i turistima koji plaćaju boravišnu taksu), dužni su nadležnoj jedinici Porezne uprave prijaviti početak obavljanja djelatnosti davanja u zakup i iznajmljivanja kao i ostvarivanja dohotka u roku od osam dana od dana početka obavljanja djelatnosti, odnosno od dana ostvarivanja dohotka.

Član 39.

Nadležni organi i uprave koji su ovlašteni za izdavanje odobrenja za obavljanje samostalne djelatnosti i slobodnih zanimanja kao i rješenja o privremenoj obustavi, zabrani ili prestanku obavljanja djelatnosti i slobodnih zanimanja, dužni su o tome obavijestiti Poreznu upravu dostavom jednog primjerka odobrenja odnosno rješenja.

Član 40.

(1) Fizička i pravna lica dužna su Poreznoj upravi na njen zahtjev dostaviti podatke o isporučenoj robi, o uslugama koje su obavili obveznici poreza na dohodak, kao i podatke o isplaćenim plaćama i drugim prihodima po osnovu nesamostalne djelatnosti, radi utvrđivanja ili kontrole prijavljenog dohotka za određeni porezni period.

(2) Banke i druge finansijske organizacije koje su ovlaštene za obavljanje platnog prometa dužne su Poreznoj upravi na njen zahtjev dostaviti podatke o prometu preko računa obveznika poreza na dohodak.

(3) Fizička i pravna lica i organizacije iz st. 1. i 2. ovog člana dužna su Poreznoj upravi omogućiti uvid u poslovne knjige i evidencije radi utvrđivanja i prikupljanja podataka potrebnih za utvrđivanje poreza na dohodak.

Član 41.

Isplate prihoda koji se smatraju dohotkom vršit će se na račun obveznika poreza otvoren kod ovlaštene organizacije za platni promet, a iznimno i u gotovom novcu što će se urediti podzakonskim aktom koji će donijeti ministar.

Član 42.

(1) Podaci za utvrđivanje dohotka i podaci o izvršenim uplatama javnih prihoda uzimaju se iz poslovnih knjiga i evidencija koje su dužni voditi obveznici poreza na dohodak.

(2) Sve poslovne promjene unose se svakodnevno u poslovne knjige, a knjigovodstveno stanje u svakom momentu mora odgovarati stvarnom stanju.

(3) Obveznici poreza na dohodak koji su prema odredbama ovog zakona, dužni voditi poslovne knjige, prije upotrebe su dužni te poslovne knjige ovjeriti u nadležnoj organizacionoj jedinici Porezne uprave.

(4) Obveznici poreza na dohodak dužni su poslovne knjige i druge propisane evidencije držati u svojim poslovnim prostorijama ili kod ovlaštenog knjigovodstvenog servisa, odnosno u stambenim prostorijama i mjestima gdje obavljaju djelatnost (u vozilima, na pijačnim tezgama, i sl.) ukoliko nemaju poslovnu prostoriju. Poslovne knjige moraju biti dostupne radnicima Porezne uprave koji su ovlašteni za vršenje inspekcijskog nadzora.

Član 43.

Na zahtjev suda, državnih organa i tijela Porezna uprava je dužna dostaviti podatke o dohotku i osnovici poreza koju je prijavio porezni obveznik u svojoj godišnjoj prijavi, odnosno koju je ona utvrdila, izuzev podataka koji se prema odredbama Zakona o Poreznoj upravi smatraju poreznom tajnom.

VI – PROCEDURALNE ODREDBE

Član 44.

Po pitanju naplate, zatezne kamate, povrata poreza, žalbenog postupka i zastare, primjenjivat će se odredbe Zakona o Poreznoj upravi.

VII - KAZNENE ODREDBE

Član 45.

Fizička i pravna lica i organizacije koje prouzrokuju povredu odredaba ovog zakona ili propuste da ih ispoštuju, podliježu odgovarajućoj kazni za porezni prekršaj koja je propisana čl. 80. do 94. Zakona o Poreznoj upravi.

VIII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 46.

Porezne obaveze koje su nastale do dana stupanja na snagu ovog zakona izvršit će se u skladu sa propisima koji su bili na snazi u momentu nastanka porezne obaveze.

Član 47.

Fizička lica koja su do stupanja na snagu ovog zakona, po kantonalnim propisima ostvarila pravo na porezna oslobađanja ili olakšice koje se odnose na određeni vremenski period, kod utvrđivanja i plaćanja poreza na dohodak od samostalnog obavljanja djelatnosti po odredbama ovog zakona, imaju pravo koristiti oslobađanje i olakšice do isteka vremena utvrđenog za njihovo korištenje.

Član 48.

Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti slijedeće podzakonske akte:

- 1) Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kojim će se detaljnije propisati način utvrđivanja porezne osnovice, oblik i način izdavanja porezne kartice, oblik, sadržaj i način vođenja poslovnih knjiga i evidencija, način vršenja godišnjeg obračuna poreza na dohodak te sačinjavanja i podnošenja godišnje prijave;
- 2) Propis o obračunu ubrzane amortizacije i
- 3) Propis o utvrđivanju kriterija za plaćanje poreza na dohodak u godišnjem paušalnom iznosu.

Član 49.

U cilju omogućavanja pravilne primjene člana 10. stav 1. i člana 27. ovog zakona, svi poslodavci su dužni do dana stupanja na snagu odnosno najkasnije sa danom početka primjene ovog zakona, neto iznose plaća svojih zaposlenika preračunati u bruto iznose primjenom slijedeće formule:

$$\text{Bruto} = \frac{\text{neto plaća zaposlenika} \times \left(\frac{100}{95} \right)}{\frac{100 - \text{zbirna stopa doprinosa iz plaće}}{100}}$$

Član 50.

Stupanjem na snagu ovog zakona kantoni su dužni da do početka primjene ovog zakona usklade odredbe svojih zakona o porezima koje se odnose na utvrđivanje

i plaćanje poreza na dobit fizičkih lica koja samostalno obavljaju djelatnost, porez na prihode od imovine i imovinskih prava, porez na prihode od autorskih prava, patenata i tehničkih unapređenja, porez na dobitke od igara na sreću, porez na prihode od poljoprivredne djelatnosti i porez na ukupan prihod fizičkih lica.

Član 51.

U slučaju kolizije ovog zakona i drugih zakona iz ove oblasti primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Član 52.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o porezu na plaću ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/96, 27/97, 12/98, 29/00, 54/00, 16/01, 7/02, 27/02 i 6/04).

Član 53.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se od 01.01.2008.godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama tačke d) Amandmana VIII na Ustav Federacije BiH, prema kojem je u isključivoj nadležnosti Federacije, pored ostalog, donošenje propisa o finansijama i fiskalna politika Federacije i člana IV.A.20.(1) J) Ustava prema kojem je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine odgovoran za donošenje zakona kojima se razrezuje porez ili na drugi način osigurava potrebno finansiranje.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE

U okviru sveobuhvatne reforme poreznog sistema u Bosni i Hercegovini načinjen je Prednacrt Zakona o porezu na dohodak na federalnom nivou, kojim je regulisano oporezivanje dohotka fizičkih lica na identičan način po svim izvorima prihoda. Zakonom o porezu na dohodak, sintetički oblik oporezivanja dohotka fizičkih lica, zamijenio bi dosadašnji neujednačeni cedularni način oporezivanja ovih prihoda koje je vršeno po kantonalnim propisima.

Zakonom o porezu na dohodak, osim oporezivanja dobiti fizičkih lica, prihoda po osnovu imovine i imovinskih prava, autorskih prava, patenata i tehničkih unapređenja, od obavljanja poljoprivrednih djelatnosti, dobitaka ostvarenih učešćem u igrama na sreću kao i ukupnog prihoda fizičkih lica, koje se sada vrši po kantonalnim propisima, uređuje se i oporezivanje prihoda fizičkih lica koja ona stiču po osnovu stalnog i povremenih radnih odnosa u vidu plaća, dodatnih primanja, ugovora o djelu i sl. koje se sada vrši po odredbama federalnog Zakona o porezu na plaću.

Razlog što se u okviru reforme poreznog sistema u Bosni i Hercegovini, kao prioritet postavio zadatak donošenja jedinstvenog zakona o oporezivanju dohotka fizičkih lica na nivou Federacije, jeste prevazilaženje raznolikosti i neujednačenosti sadašnje porezne regulative na teritoriji Federacije, kao i izbjegavanje višestrukog oporezivanja istih prihoda, a koje sada egzistira kao posljedica ustavom propisane nadležnosti da fiskalnu politiku kreira i sprovodi Federacija BiH i kantonalne vlasti.

Zakonom o porezu na dohodak bi se na identičan način uredilo oporezivanje dohotka fizičkih lica na teritoriji Federacije, što bi značilo još jedan korak prema modernizaciji poreznih struktura i uspostavljanju jedinstvenog ekonomskog prostora Bosne i Hercegovine, a ujedno bi se rješio i problem dvostrukog oporezivanja prihoda koje rezidenti Federacije ostvaruju na području drugog entiteta i Brčko Distrikta i obrnuto.

Zakonom o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine, koji se primjenjuje od oktobra 2002. godine, procedure utvrđivanja i plaćanja poreznih obaveza od strane poreznih obveznika uređene su na potpuno drugačiji način nego što je to propisano postojećim federalnim propisima o oporezivanju plaća i kantonalnim propisima kojim je regulisano oporezivanje drugih prihoda fizičkih lica, pa je i to prednost ovog Zakona da se i po tim pitanjima način prijavljivanja ostvarenih prihoda

i utvrđivanja i plaćanja poreznih obaveza fizičkih lica uskladi sa odredbama Zakona o Poreznoj upravi kojim su ove procedure uređene na jedinstven način za sve porezne obaveze na području Federacije.

I I I - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Koncept Zakona o porezu na dohodak bazira se na principima pravednosti, jednakosti i tržišno orjentiranom konceptu oporezivanja dohotka koji se ostvari u jednom poreznom periodu na teritoriji Bosne i Hercegovine i izvan nje i koji se oporezuje samo jednom.

U poglavlju I. "OSNOVNE ODREDBE", definisano je:

- da se porez na dohodak utvrđuje i plaća samo prema odredbama ovog zakona;
- da je porezni obveznik poreza na dohodak fizičko lice-rezident i nerezident koje u jednom poreznom periodu ostvare prihode koji se, prema ovom zakonu, smatraju oporezivim;
- da se porezna oslobođanja odnose na ona fizička lica - strane državljane koja imaju prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine, a vrše razne funkcije i obavljaju poslove u diplomatskim i konzularnim misijama akreditiranim u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- da predmet oporezivanja predstavlja dohodak koji rezident Federacije ostvari na teritoriji Bosne i Hercegovine i izvan nje obavljajući samostalnu ili nesamostalnu djelatnost, zatim po osnovu imovine i imovinskih prava, po osnovu ulaganja kapitala, po osnovu učešća u nagradnim igrama i igrama na sreću, a za fizička lica – nerezidente predmet oporezivanja je dohodak koji ona ostvare u Federaciji;
- da se dohotkom ne smatraju oni prihodi na koje je već plaćen porez, kao na primjer:
 - dividende, penzije, prihodi za koje nije učinjena nikakva protuusluga (razne pomoći, dječiji dodaci, nasljedstva i pokloni), prihodi od prodaje imovine koja se koristi u lične svrhe, naknade po osnovu nastalih šteta, te nagrade osvojene za pokazano znanje na kvizovima i sličnim takmičenjima.

- da se poreznim periodom smatra period za koji se utvrđuje oporezivi dohodak, a koji se u principu odnosi na kalendarsku godinu, iako izuzetno može biti i kraći od jedne godine;
- da je stopa poreza na dohodak progresivna stopa od 10 % koja se primjenjuje na godišnju poreznu osnovicu do 7.200,00 KM i 15% koja se primjenjuje na dio godišnje porezne osnovice koji prelazi iznos od 7.200,00 KM;
- da osnovicu poreza na dohodak čini oporezivi dohodak umanjen za eventualni gubitak prenesen iz prethodnog poreznog perioda i za utvrđeni lični odbitak;
- da se na prihode na koje se ne plaća porez, odnose prihodi koji se ostvaruju za vrijeme nezaposlenosti, na invalidnine, naknade za tjelesna oštećenja, nagrade članovima akademije nauka i umjetnosti, i dr.;
- da se oporezivim dohotkom smatra dohodak koji fizička lica ostvare obavljanjem nesamostalne djelatnosti, obavljanjem ili povremenim obavljanjem samostalnih djelatnosti (obrta, djelatnosti srodnih obrtu, slobodnih zanimanja, poljoprivrede i šumarstva), po osnovu imovine i imovinskih prava, po osnovu ulaganja kapitala i učešćem u nagradnim igrama i igrama na sreću.

Oporezivi dohodak predstavlja razliku između oporezivih prihoda koji su stečeni privređivanjem na tržištu rada, roba i usluga i tržištu kapitala u jednom poreznom periodu i rashoda koji su proistekli iz poslovanja u istom periodu u svrhu sticanja tih prihoda. Prihodi i rashodi utvrđuju se primjenom principa blagajne.

U poglavlju II. "**UTVRĐIVANJE DOHOTKA**", definisani su oporezivi prihodi prema vrsti i izvoru nastajanja, i rashodi koji se mogu odbiti od prihoda ostvarenih obavljanjem:

- nesamostalne djelatnosti – koje čine prihodi po osnovu plaće, dodatnih primanja koja poslodavac isplaćuje iznad propisanog iznosa, kao i drugi prihodi koji se stiču po osnovu nesamostalne djelatnosti.
Rashode čine obavezni doprinosi iz plaće koje je porezni obveznik dužan da plati po

osnovu prihoda ostvarenih obavljanjem nesamostalne djelatnosti,

- samostalne djelatnosti – kada se dohodak stiče proizvodnjom ili trgovinom roba i

usluga na tržištu obavljanjem samostalne trajne djelatnosti kao osnovne ili sporedne

djelatnosti, te djelatnošću slobodnih zanimanja;

- imovine i imovinskih prava gdje dohodak predstavlja razliku između prihoda po

osnovu zakupnine i iznajmljivanja stanova, soba i kreveta, vremenski ograničenog

ustupanja autorskih prava, prava industrijskog vlasništva i drugih imovinskih prava i

rashoda koji su nastali u tom poreznom periodu. Rashodi za sticanje prihoda po ovom

osnovu priznaju se u procentu od visine ostvarenih prihoda ili u, pojedinim slučajevima,

u stvarnom iznosu prema raspoloživoj validnoj dokumentaciji poreznog obveznika.

- od kapitala, koji čini dohodak koji se stiče od kamata i dobiti koju ostvari obveznik

poreza po osnovu ulaganja kapitala.

Uobičajene kamate na tržištu na uloženi kapital po osnovu štednje u bankama, štedionicama, bankarski računi, i sl. kamate po osnovu emisije vrijednosnih papira, ne smatraju se prihodom od kapitala i ne podliježu oporezivanju. Oporeziv je samo onaj dio kamata koji prelazi iznos uobičajene kamate na tržištu.

- od dobitaka ostvarenih učešćem u nagradnim igrama i igrama na sreću.

Oporezuje se i prihod koji se stiče izuzimanjem imovine i korištenjem usluga vlasnika i suvlasnika kapitala koji ne podliježe oporezivanju dobiti a učinjene su na teret tekućeg dohotka.

U poglavlju III. "USKLADIVANJE DOHOTKA" definisani su: lični odbitak, porezni kredit i porezni gubitak.

Lični odbitak

Zakonom o porezu na dohodak propisuje se iznos osnovnog ličnog odbitka i faktori ličnog odbitka po osnovu izdržavanja članova uže porodice kao i za invalidnost poreznog obveznika i članova porodice koje izdržava, i to:

- osnovni lični odbitak u visini od 2.400,00 KM za jednu kalendarsku godinu, odnosno 200,00 KM mjesečno.

- za izdržavanog bračnog druga lični odbitak iznosi 0,5 osnovnog ličnog odbitka,
- za izdržavano prvo dijete lični odbitak iznosi 0,5 osnovnog ličnog odbitka,
- za izdržavano drugo dijete lični odbitak iznosi 0,7 osnovnog ličnog odbitka,
- za treće i svako slijedeće izdržavano dijete lični odbitak iznosi 0,9 osnovnog ličnog odbitka,
- za svakog drugog izdržavanog člana uže porodice 0,3 osnovnog ličnog odbitka,
- za invalidnost obveznika i svakog izdržavanog člana uže porodice obveznika 0,3 osnovnog ličnog odbitka.

Osnovni lični odbitak se poreznom obvezniku može uvećati na osnovu godišnje prijave na osnovu priložene validne dokumentacije, i to za:

- uplaćene premije za životno osiguranje odnosno za dobrovoljno zdravstveno i penzijsko osiguranje, do visine 0,7 osnovnog ličnog odbitka, kao i
 - za troškove liječenja i /ili nabavke ortopedskih pomagala za poreznog obveznika i/ili članove njegove uže porodice koje izdržava, prema dokumentaciji, ako nisu pokriveni obaveznim i/ili dopunskim zdravstvenim osiguranjem ili doniranim sredstvima;
- troškove liječenja izvan obaveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja.

Porezni kredit omogućava rezidentnom poreznom obvezniku da iznos obračunatog poreza na dohodak umanja za iznos plaćenog poreza po istom osnovu stranoj državi ili drugom Entitetu i/ili Brčko Distriktu.

Porezni gubitak

Ovim Zakonom propisana je mogućnost prenosa gubitka, odnosno umanjenja porezne osnovice u periodima koji slijede nakon iskazanog gubitka. Gubitak se može prenositi do isteka pete godine računajući od godine za koju je porezni gubitak utvrđen.

U poglavlju **IV. "POSTUPAK UTVRĐIVANJA I NAPLATE POREZA"**, propisan je način i metodologija utvrđivanja i plaćanja poreza na dohodak. Porez na dohodak plaća se akontativno, i to:

- kod dohotka od nesamostalne djelatnosti akontacija se obračunava, obustavlja i uplaćuje kod svake isplate plaće ili oporezive naknade, a obračunava je,

obustavlja i uplaćuje poslodavac odnosno lice koje se, u smislu Zakona o porezu na dohodak, smatra poslodavcem. Kada akontaciju obračunava poslodavac kojem je zaposlenik dostavio svoju poreznu karticu, kod utvrđivanja porezne osnovice se uzima u obzir i lični odbitak zaposlenika, a porez se obračunava primjenom stope 10% i 15%. Ako se radi o isplati plaće i oporezivih naknada bez porezne kartice, tada se ne uzima u obzir osnovni lični odbitak kao ni drugi lični odbici, a akontacija poreza se obračunava samo primjenom stope 15%.

- kod dohotka od samostalne djelatnosti akontacija poreza se utvrđuje u godišnjem iznosu a plaća mjesečno u visini 1/12 godišnjeg iznosa akontacije.

Porezni obveznici kojima je Porezna uprava donijela rješenje o plaćanju poreza na dohodak od samostalne djelatnosti u godišnjem paušalnom iznosu mjesečnu akontaciju poreza plaćaju u visini 1/12 godišnjeg paušalnog iznosa utvrđenog rješenjem.

- na prihode koje ostvare umjetnici, sportisti, književnici, i dr. povremenim obavljanjem samostalnih djelatnosti vezanih za novinarstvo, radio, TV, i dr. kao i na autorske honorare, akontacija poreza se plaća pri svakoj isplati, a obračunava se primjenom stope od 15% na iznos osnovice koju čini iznos prihoda umanjen za rashode koji se mogu odbiti (20% ili 30% - ovisno o tome da li se radi o naknadama po osnovu ugovora o povremenom obavljanju samostalnih djelatnosti ili o autorskim honorarima);
- kod dohotka od imovine i imovinskih prava, akontacija poreza se plaća u visini 1/12 godišnjeg iznosa po prijavi poreznog obveznika za protekli porezni period;
- kod dohotka koji se ostvaruje iznajmljivanjem kuća, stanova, soba i kreveta putnicima i turistima (prihodi umanjeni za troškove u visini 50% ostvarenih prihoda) akontacija poreza se obračunava i plaća pri svakoj isplati po stopi od 15% i smatra se konačnom poreznom obavezom pa se ovi prihodi ne unose u godišnju poreznu prijavu.
- kod dohotka od kapitala, akontacija poreza se obračunava primjenom stope 15% i plaća se po odbitku pri svakoj isplati dohotka.

- kod dohotka od nagradnih igara i igara na sreću, akontacija poreza se obračunava primjenom stope 15%, a obračunava je, obustavlja i plaća organizator odnosno priređivač nagradnih igara i igara na sreću pri isplati ostvarenog dobitka.

Po isteku poreznog perioda porezni obveznik je dužan sam izvršiti konačan obračun poreza na dohodak za proteklu godinu, sačiniti godišnju poreznu prijavu i u zakonom utvrđenom roku dostaviti je nadležnoj organizacionoj jedinici Porezne uprave.

Godišnju poreznu prijavu su dužni Poreznoj upravi dostaviti svi obveznici poreza, osim onih koji su dohodak ostvarili obavljanjem nesamostalne djelatnosti samo kod jednog poslodavca koji je na sve njihove mjesečne plaće i oporezive naknade isplaćene u toku poreznog perioda obračunao, obustavio i uplatio porez na dohodak. Godišnju poreznu prijavu nisu dužni podnijeti porezni obveznici koji su u proteklom poreznom periodu dohodak ostvarili samo po osnovu prihoda od imovine na koji je porez obračunat, obustavljen i uplaćen po odbitku a koji se, prema odredbama ovog zakona, smatra konačnom poreznom obavezom.

Godišnja prijava se podnosi na obrascu koji propisuje federalni ministar finansija.

U poglavlju V. "**DOSTAVLJANJE IZVJEŠTAJA I DRUGE OBAVEZE**", propisuje se obaveza za porezne obveznike koji počinju obavljati samostalnu djelatnost kao i za one koji počinju ostvarivati dohodak neposredno iz inostranstva, da Poreznoj upravi prijave početak obavljanja djelatnosti, odnosno ostvarivanja dohotka. Takođe, nadležni organi i uprave, koji su ovlašteni za izdavanje odobrenja za obavljanje samostalne djelatnosti ili slobodnih zanimanja kao i rješenja o zabrani ili prestanku obavljanja djelatnosti i slobodnih zanimanja, obavezni su jedan primjerak rješenja dostaviti nadležnoj jedinici Porezne uprave. Obaveza dostavljanja izvještaja i podataka na zahtjev Porezne uprave imaju i fizička i pravna lica, banke i druge finansijske organizacije. Propisana je i obaveza za fizička i pravna lica i organizacije da omoguće Poreznoj upravi uvid u poslovne knjige i evidencije;

U poglavlju VI. "**PROCEDURALNE ODREDBE**", propisano je da se u slučaju i po pitanjima naplate, zatezne kamate, povrata više uplaćenog poreza na dohodak, žalbenog postupka i zastare primjenjuju odredbe Zakona o Poreznoj upravi.

U poglavlju VII. "**KAZNE NE ODREDBE**", u slučaju povrede odredaba ovog zakona primjenjivat će se kazne za porezni prekršaj propisane Zakonom o Poreznoj upravi.

U poglavlju VIII. "**PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**", propisuje se priznavanje oslobađanja i povlastica koje su ranije stečene po kantonalnim propisima, a koje važe do njihovog iskorištenja. Do konačne harmonizacije propisa iz ove oblasti, i u cilju izbjegavanja dvostrukog oporezivanja, dohodak koji rezident ostvari u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu, neće biti oporezovan u Federaciji i obrnuto.

U cilju omogućavanja poslodavcima da lakše i jednostavnije pređu na novi tzv. bruto sistem obračunavanja poreza na plaću, u prelaznim odredbama je propisana formula za preračunavanje postojećih neto plaća svojih zaposlenika u bruto plaće, kako bi početkom primjene ovog Zakona mogli pravilno izvršiti obračun mjesečnih akontacija poreza na isplaćene plaće.

I V - FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati sredstva Budžetu Federacije BiH.

V - Predloženim zakonskim rješenjima postigli bi se slijedeći ekonomski i socijalni ciljevi:

Ekonomski ciljevi:

- Predloženi progresivni sistem stopa od **10% i 15%** u odnosu na visinu stopa u drugim evropskim zemljama i zemljama u našoj regiji, konkurentan je i stimulativan za strana ulaganja.
- Predložene stope poreza na dohodak povoljne su za preduzetnike kojima se smanjuje stopa poreza na ostvarenu dobit po osnovu samostalne djelatnosti sa sadašnjih 25% i/ili 30% na 10% i 15%.
- Analize i projekcije pokazuju da se predloženim stopama poreza na dohodak, uz osnovni lični odbitak od 200 KM mjesečno, **postigne približna neutralnost ukupnih prihoda (oko 9% manje ukupnih prihoda)** u odnosu na one koji su ostvareni u 2006. godini po istim izvorima, a koji su sada obuhvaćeni Zakonom o porezu na dohodak.
- **Sistem sa dvije porezne stope je jednostavniji za primjenu u odnosu na sadašnje stanje**, s obzirom na način utvrđivanja porezne obaveze. Ovaj sistem olakšava izvršenje poreznih obaveza od strane poreznih obveznika i poslodavaca, ali i smanjuje opterećenje za Poreznu upravu, kada je u pitanju praćenje, evidentiranje, kontrola i naplata ovih prihoda.

Socijalni ciljevi:

- Prema modelu, a na osnovu zakonskih odredbi, oko **80% zaposlenih**, i to onih sa nižim primanjima, će plaćati bi **manje** poreza na dohodak po osnovu plaća, njih **305.000 od ukupno 390.000**.
- Ovo je rezultat **uticaja ličnog odbitka** na poreznu osnovicu poreznog obveznika. Osnovni lični odbitak, koji pripada svakom poreznom obvezniku i na koji se ne plaća porez, iznosi godišnje 2.400 KM (200 KM x 12 mjeseci godišnje). To je **osnovna porezna olakšica** na koju ima

pravo svako lice koje ima status poreznog obveznika-rezidenta u Federaciji. Također porezni obveznik koji **izdržava članove uže porodice** i po osnovu invaliditeta ima pravo na **povećanje ličnog odbitka**. Tako na pr. porezni obveznik – rezident koji od svojih primanja izdržava dvoje djece poreznu osnovicu može umanjiti za 440 KM mjesečno odnosno 5.200 KM godišnje, odnosno na ovaj iznos porezni obveznik neće biti obavezan obračunati i platiti porez na dohodak.

- Ovo je značajno s obzirom na činjenicu da su po sadašnjim propisima sve plaće oporezovane po jedinstvenoj linearnoj stopi od 5% što pokazuje da **Zakon o porezu na dohodak nudi pravednije oporezivanje dohotka prema ekonomskoj snazi poreznog obveznika uvažavajući njegove lične okolnosti i porodično stanje.**
- **Udio srednjeg sloja** (plaće od 750 KM do 1.200 KM) primalaca plaća se povećava i to na način da prosječan porez primatelja plaća od 750 KM do 950 KM **raste za 22%** (sa 40 KM na 49 KM poreza), a za primaoca plaća od 950 KM do 1.200 KM, prosječan porez **raste za 53%** (sa 51 KM na 78 KM).
- **Udio sloja sa najvišim plaćama** (preko 2.000 KM) se povećava i to na način da prosječan porez primalaca plaća od 2.000 KM do 2.500 KM **raste za 136%** (sa 106 KM na 250 KM poreza), a za primaoca plaća preko 2.500 KM prosječan porez **raste za 65%** (sa 362 KM na 597 KM).

Prosječna stopa poreza na dohodak od nesamostalne djelatnosti iznosi 5,6%, što je rezultat uvođenja poreznih odbitaka koji neutraliziraju efekat progresivnih poreznih stopa u odnosu na sadašnju linearnu stopu od 5% prema Zakonu o porezu na plaću.